

נקודת ראות מס' 81

המועצה הלאומית לכלכלה במשרד ראש הממשלה: המוח המרכזי של קפיצת המדרגה

לאחרונה הציג המטה לתכנון אסטרטגי במועצה הלאומית לכלכלה במשרד ראש הממשלה (להלן: המטה לתכנון אסטרטגי) את ניתוח האיומים האסטרטגיים על הכלכלה הישראלית. הקמת המטה היא בשורה חשובה משום שהוא עשוי להיות 'מוח מרכזי' הכרחי לקידום קפיצת מדרגה כלכלית וחברתית ולמימוש חזון ישראל 15.

הסוגיה: איך מתארגנים בכדי לחולל קפיצת מדרגה?

- **בשנת 2011** אימצה הממשלה את היעד האסטרטגי של הפיכתה של ישראל לאחת מחמש-עשרה המדינות המובילות בהכנסה לנפש. יעד זה מהווה אימוץ חלקי של חזון ישראל - 15, ששואף להפוך את ישראל לאחת מחמש-עשרה המדינות המובילות באיכות החיים של תושביהן בתוך חמש עשרה שנים, ואשר אותו מקדם מכון ראות. חזון זה מחייב קפיצת מדרגה כלכלית וחברתית.
- **אחד המכנים המשותפים בין מדינות שחו קפיצת מדרגה הוא קיומו של 'מוח מרכזי'**, בדרך כלל בצמוד לראש הרשות המבצעת, שתפקידו לעצב את האסטרטגיה למימוש החזון הכלכלי והחברתי של המדינה ולהשגת היעדים הלאומיים. בין השאר, גוף זה עוסק בזיהוי ובהערכה של מגמות עולמיות, בהגדרת סדרי עדיפויות, ביצירת שיתופי פעולה בין זרועות הממשלה השונות, ובמחקר שממוקד ביעדים הלאומיים.
- **לפיכך, הסוגיה היא: איך צריך להיראות ה'מוח המרכזי' של ממשלת ישראל?**

למה זה חשוב? למה עכשיו?

- **בספטמבר 2006** הוקמה המועצה הלאומית לכלכלה במשרד ראש הממשלה כדי לסייע לרה"מ בתהליכי קבלת החלטות בתחומי הכלכלה והחברה בישראל. בשנת 2012 הוקם המטה לתכנון אסטרטגי כחלק מהמועצה הלאומית לכלכלה, במטרה לתמוך בתהליכי קבלת החלטות האסטרטגיות בתחום החברתי-כלכלי על-ידי הממשלה.
- **תחזית המטה שפורסמה לאחרונה, בפעם הראשונה, הציפה את האיומים האסטרטגיים שמולם מתמודדת הכלכלה הישראלית, והציעה עקרונות פעולה לאורם.**
- **אולם, העבודה שהוצגה לא הציבה יעד כולל של קידום קפיצת מדרגה כלכלית וחברתית בישראל ומימוש חזון ישראל 15.**

כיווני חשיבה ופעולה

- **ה'מוח המרכזי' צריך לפעול לאור יעד לאומי בדמות הפיכתה של ישראל לאחת מחמש עשרה המדינות המובילות באיכות החיים של תושביהן. היעדים הלאומיים, האסטרטגיה, המבנה ומדדי הביצוע של ה'מוח המרכזי', וניתוח מפת האיומים וההזדמנויות, צריכים להתעצב בראי יעד זה.**

■ **מבנה הממשלה ולא רק מדיניות:** **קפיצת מדרגה לאומית מחייבת** שינוי בהיערכות הממשלה והמוסדות הציבוריים כדי להשיג את היעדים הכלכליים והחברתיים. לפיכך, עבודה המטה לתכנון אסטרטגי חייבת להתייחס גם להיבטים ארגוניים, מבניים ומוסדיים.

סוף.